

Haarlem

Reageren:
info@haarlem.nl

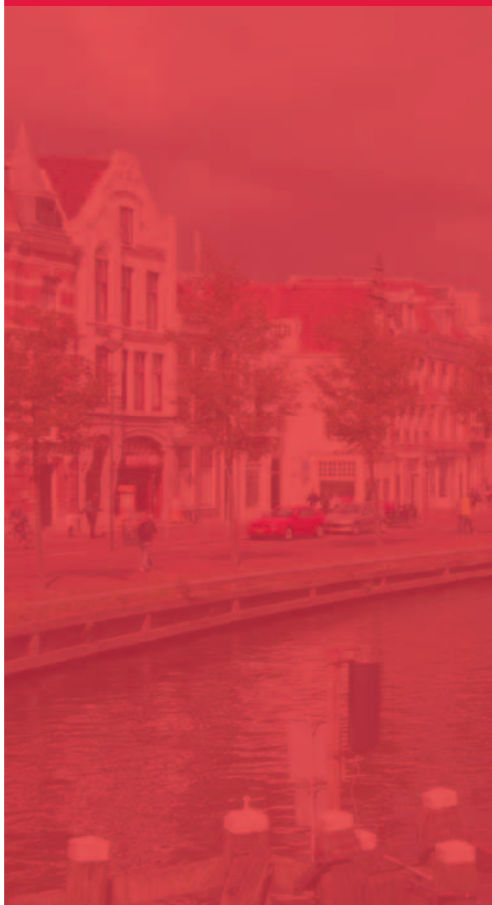
Vragen:
T 023 - 5113000

Meer informatie:
www.haarlem.nl

Gemeente Haarlem

Programmabegroting **2009-2013**

Een samenvatting

Een samenvatting

In deze brochure is de Haarlemse programmabegroting 2009-2013 handzaam samengevat. De inhoud van de begroting is zodoende makkelijk toegankelijk, niet alleen voor raadsleden, maar ook voor geïnteresseerde Haarlemmers, partners in de stad en collega's van andere gemeenten. Iedereen die de volledige tekst van de programmabegroting wil inzien kan kijken op www.haarlem.nl > 'bestuur&organisatie > financiën'.

De vier prioriteiten uit het coalitieakkoord

Het college heeft bij de start van haar collegeperiode vier prioriteiten benoemd. Deze zijn vastgelegd in het coalitieakkoord. De prioriteiten vormen het uitgangspunt voor de programmabegroting 2009-2013.

- De onderhoudsbudgetten voor de openbare ruimte, wegen, bruggen, kades, groen, speelvoorzieningen, sport- en onderwijsaccommodaties worden op normniveau gebracht. De gemeente begint met het inlopen van achterstallig onderhoud.
- De financiële positie van Haarlem wordt op orde gebracht. Daarmee wordt bedoeld dat de meerjarenbegroting sluitend is en dat extra middelen worden gereserveerd in verband met risico's. De gemeente wil een hogere algemene reserve hebben.
- Het sociale beleid van de stad blijft op gelijkwaardig hoog niveau. De gemeente bevordert de uitstroom uit de bijstand actief en kort niet op de omvang van middelen voor bijzondere en gewone bijstand.
- Met een sterkere wijkaanpak en het verschuiven van beleid naar uitvoering wordt nadrukkelijk het accent gelegd op het aanpakken van problemen, samen met bewoners en onze partners in de stad.

Gemeentelijke financiën blijven op koers

De begroting 2009 en de meerjarenramingen 2010-2013 laten voor alle jaren een klein overschot zien. Dit overschot wisselt qua omvang van jaar tot jaar en komt in 2013 uit op bijna € 0,3 miljoen voordelig. Dit is een stuk minder dan een jaar geleden werd verwacht, vooral doordat gemeenten van het rijk geen precariobelasting meer mogen heffen op ondergrondse kabels en leidingen. Dit scheelt Haarlem bijna € 4 miljoen aan inkomsten per jaar vanaf 2010. Haarlem wil de lagere inkomsten niet afwentelen op zijn inwoners en zal daarom de OZB-tarieven niet meer verhogen dan dat in het coalitieakkoord is afgesproken. De

lagere inkomsten vangt de gemeente op binnen de eigen begroting van Haarlem. De algemene reserve verbetert de komende jaren tot ruim € 30 miljoen in 2013 (inclusief € 10 miljoen geoormerkte gelden voor de parkeergarage Nieuwe Gracht). Dit is hoger dan in het coalitieakkoord was geraamd.

Geld voor nieuw beleid 2009 en 2010

In het coalitieakkoord is afgesproken dat er jaarlijks € 500.000 extra beschikbaar is voor nieuw beleid; € 0,5 miljoen in 2007 oplopend tot € 2,0 miljoen in 2010. Het college en de raad bepalen samen de besteding van dit geld. Eind 2007 is besloten dat het bedrag van € 500.000 dat vanaf 2009 structureel beschikbaar is, wordt besteed aan minimele beleid. Daartoe is de categorale regeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten opnieuw in het leven geroepen. De regeling voorziet in een vrij besteedbare bijdrage van € 275 per huishouden voor mensen die vallen in de doelgroep. Achterliggende gedachte is dat deze doelgroep te maken heeft met hogere kosten, die samenhangen met hun handicap of leeftijd.

In het coalitieakkoord is ook afgesproken dat er structureel € 11 miljoen extra beschikbaar komt voor achterstallig onderhoud. Voor 2009 betekent dit een toename van € 3 miljoen ten opzichte van vorig jaar.

In de meerjarenbegroting wordt voorgesteld het geld dat in 2010 beschikbaar komt voor nieuw beleid te besteden aan monumentenzorg (€ 425.000) en milieu (€ 75.000).

Andere nieuwe beleidsvoornemens

Bij de behandeling van de kadernota 2008 heeft de gemeenteraad besloten dat er vanaf 2009 meer geld en aandacht wordt besteed aan onder andere schuldsanering en schuldhelpverlening, het opknappen van het Reinaldapark, onderhoud aan fietspaden en aan gemeentelijke monumentale gebouwen. Ook is een eerste bedrag gereserveerd voor een fietsbrug over het Spaarne. De financiële gevolgen van deze raadsbesluiten zijn opgenomen in de begroting 2009. Daarin is ook € 20 miljoen meer geld opgenomen voor het verbeteren van de onderwijshuisvesting. Verder geeft de gemeente meer geld uit aan een vlotte en goede dienstverlening aan de burgers.

De programma's

Wat wil de gemeente bereiken, wat gaat de gemeente ervoor doen en wat gaat het kosten? In de programmabegroting staat per (beleids)programma welke doelen de gemeente stelt en welk maatschappelijk effect zij wil bereiken. Ook de prestaties die de gemeente en onze partners in de stad hiervoor moeten leveren en de hiermee gemoeide kosten zijn per programma benoemd. In deze brochure komen de maatschappelijke effecten die de gemeente wil bereiken naar voren. Per programma is aangegeven hoeveel procent van de gemeentelijke uitgaven (in totaal € 460 miljoen) Haarlem besteedt aan dit programma.

Colofon

September 2008

Dit is een uitgave van de gemeente Haarlem, Concernstaf. De informatie in deze samenvatting is afkomstig uit de programmabegroting 2009-2013. Deze samenvatting beoogt geen volledigheid.

Eindredactie: Afdeling Communicatie, Mediateam
Opmaak en drukwerk: Vormgeving en Drukwerk
Fotografie: Marc Bonsel, Patrick Meijer
Oplage: 500 exemplaren

Programma 1: Burger en bestuur

De huidige samenleving verlangt een bestuursstijl waarbij de gemeente overleg voert met andere partijen en streeft naar draagvlak voor haar beleid, maar ook haar bestuurlijke verantwoordelijkheid neemt. Het bestuur wil krachtig en zichtbaar aanwezig zijn in stad en regio, zowel in Zuid-Kennemerland als in de Metropool Regio Amsterdam. Het bestuur wil heldere kaders stellen die ruimte bieden aan initiatieven van burgers en instellingen.

Goed bestuur, goede communicatie en goede dienstverlening zorgen voor vertrouwen van burgers en instellingen in het bestuur van de stad.

Het college wil meer zichtbaar in de stad aanwezig zijn en zij wil dit bereiken door een wijkgerichte aanpak. Elk collegelid heeft een specifieke bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een stadsdeel en onderhoudt daarmee directe contacten. De collegeleden gaan regelmatig naar een algemene bijeenkomst in een wijk, naast hun contacten met de wijk

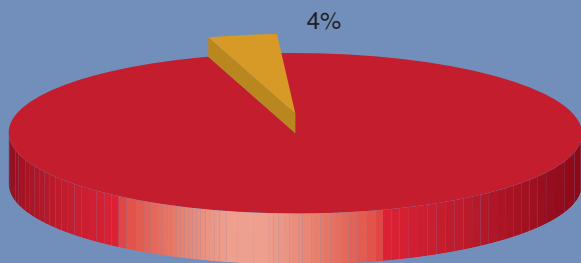
over specifieke onderwerpen. In 2009 streeft Haarlem er naar dat tenminste 30% van de burgers vindt dat de gemeente hen voldoende bij belangrijke onderwerpen betreft. In 2006 was dit 26%.

Verder is een duidelijke, vlotte en zorgvuldige dienstverlening heel belangrijk voor alle burgers en instellingen die voor een gemeentelijk product komen, zoals paspoort, vergunning of geboorteaangifte.

De tevredenheid van de klant over de dienstverlening moet in 2009 uitkomen op een rapportcijfer 7 of hoger en het aantal klachten mag niet meer dan 200 bedragen. De wachttijd aan de balie in de publiekshal mag niet meer dan vijftien minuten zijn.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 4% (€ 17 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 1

Programma 2: Veiligheid, vergunningen en handhaving

Haarlem is een van de veiligste steden van Nederland en dat moet zo blijven. De gemeente

voert preventieve en repressieve maatregelen uit, samen met partners. Geweld op straat, asociaal gedrag, overlast, verloedering en gebrek aan respect voor regels wil Haarlem met kracht blijven bestrijden. Dit moet in 2009 leiden tot een afname van het aantal incidenten tot 39.000; in 2005 waren dat er nog 49.000. Verder mogen niet meer dan 1 op de 4 Haarlemmers zich wel eens onveilig voelen.

Op het gebied van de sociale

veiligheid wil de gemeente:

- Een betere veiligheid van woon-, werk- en verblijfomgeving;
- Minder overlast, geweld en vernielingen in de binnenstad, de Waarderpolder en diverse winkelcentra;
- Minder overlast, geweld, discriminatie en vernielingen door jeugd;
- Een integer ondernemersklimaat in de binnenstad, o.a. met gebruik van de wet Bibob die het misbruik van vergunningen, subsidies en aanbestedingen voorkomt.

Buurtcontracten en de actieprogramma's 'Jeugd & Veiligheid' en 'Veilige Binnenstad' moeten leiden tot hooguit 15% Haarlemmers die 's avonds thuis blijven omdat ze zich onveilig voelen. Hoogstens 18% van de inwoners mag overlast van jongeren ondervinden.

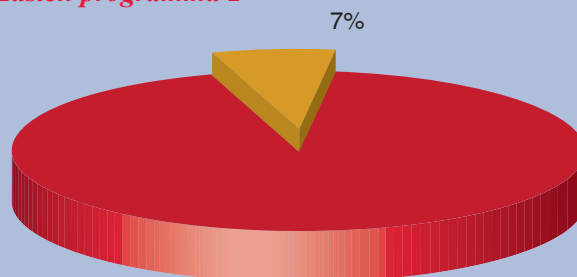
Op het gebied van de fysieke veiligheid is het streven naar een crisisbeheersingsorganisatie die voldoet aan de basisnormen en zodoende een positieve beoordeling van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid krijgt. Daarnaast gaat het om adequate brandweezorg met het 100% naleven van de normen uit de handleiding Brandweezorg.

Op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht gaat de gemeente steeds meer integraal werken. Voor burgers en bedrijven

leidt dit tot minder papieren rompslomp en snellere dienstverlening. In 2009 moet 85% van de vergunningen binnen de wettelijke termijn zijn afgegeven en 10% zelfs binnen de helft van die termijn. De gemeente zorgt voor voldoende toezicht op en handhaving van de verleende vergunningen. Handhaving in de openbare ruimte gebeurt onder het motto 'schoon, heel en veilig'.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 7% (€ 34 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 2

Programma 3: Zorgzame samenleving

Ongeacht psychische, sociale, lichamelijke of verstandelijke beperking moet iedere burger kunnen meedoen aan de samenleving. Mensen die dit niet zelfstandig kunnen,

krijgen ondersteuning om zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven te houden. Preventieve zorg aan kwetsbare Haarlemmers richt zich op 'meedoen en erbij horen'. Het gaat om ondersteuning op belangrijke levensgebieden zoals gezondheid, wonen en mobiliteit. Door het verwerven van kennis en vaardigheden worden burgers meer zelfredzaam en kunnen beter hun sociale netwerken in stand houden.

Op het terrein van gezondheid wil Haarlem het percentage inwoners dat zijn gezondheid (zeer) goed vindt handhaven op minimaal 78%. Het percentage jongeren in het voortgezet onderwijs dat alcohol gebruikt (53%) of soft drugs (12%) mag niet hoger worden.

De hulp aan verslaafden, daklozen en mensen met een psychiatrische achtergrond

richt zich op het zo kort mogelijk laten verblijven in maatschappelijke opvang. Doorstroming naar zelfstandig of begeleid wonen staat voorop.

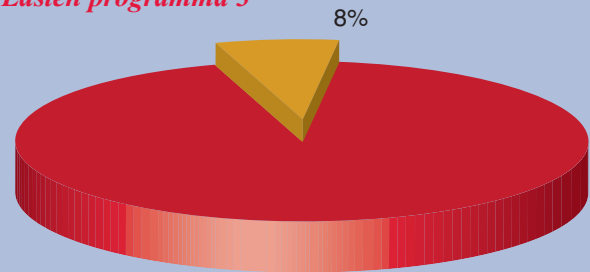
Haarlem wil samen met partners het huiselijk geweld terugdringen en zorgen voor goede opvang van slachtoffers. Het aantal meldingen moet hierdoor beperkt blijven tot het niveau van 2007.

De gemeente wil dat de overgrote meerderheid (tenminste 88%) van Haarlemmers

boven de 75 jaar zelfstandig kan blijven wonen. Woningaanpassingen, thuiszorg en mantelzorg zijn middelen om dat te bereiken. Ook gehandicapten moeten zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren. De gemeente streeft er naar dat het percentage Haarlemmers dat zich wel eens belemmerd voelt in zijn dagelijks functioneren daalt tot onder de 27%.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 8% (€ 38 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 3

Programma 4: Maatschappelijke ontwikkeling

Alle inwoners moeten goede kansen krijgen zich te ontwikkelen en moeten kunnen deelnemen aan de (lokale) samenleving. Uitgangspunt is dat burgers daar primair zelf verantwoordelijk voor zijn. De wijze waarop maatschappelijke betrokkenheid vorm krijgt is heel verschillend: lid zijn van een vereniging, deelname in een wijkraad, ondersteuning geven aan (oudere) burens, etc.

Voorwaarde voor jongeren om deel te nemen aan de maatschappij is dat zij minimaal een startkwalificatie in het onderwijs moeten halen. Haarlem streeft ernaar dat tenminste 70% van de jongeren dat lukt in 2009. Verder wil de gemeente dat de meerderheid (tenminste 59%) van de Haarlemmers tevreden is over de speelmogelijkheden voor kinderen. De tevredenheid over de voorzieningen in de buurt voor jongeren moet minimaal 40% zijn. In 2007 was 28% daar tevreden over.

Haarlem heeft sport hoog in het vaandel staan en wil dat het percentage inwoners ouder dan 15 jaar dat eens per twee weken aan sport doet stijgt naar 58% in 2009; in 2007 was dit 56%. Sporten is goed voor de gezondheid en kan bijdragen aan sociale contacten. De tevredenheid over de sportaccommodaties wil Haarlem laten stijgen van een 7,3 in 2007 naar een rapportcijfer van 7,5 of hoger.

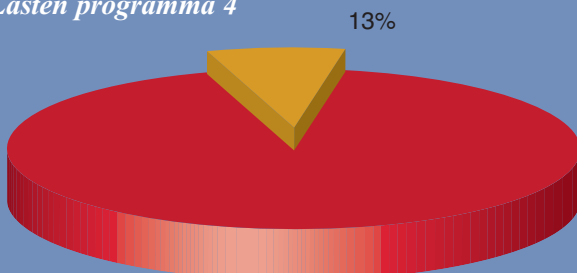
De sociale samenhang in wijken en de participatie van bewoners is ook een middel om mensen meer kansen te bieden zich te ontwikkelen. Daarom wil de gemeente dat het percentage inwoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de buurt minstens gelijk blijft aan de huidige 85% en dat het percentage inwoners dat vindt dat zij onvoldoende contacten hebben, daalt van 18

naar 17%. Verder wil Haarlem het percentage inwoners dat neutraal of positief staat tegenover het samenleven met mensen uit verschillende culturen niet lager hebben dan de huidige 90%.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 13% (€ 58 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 4

Programma 5:
Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling

Haarlem is een prettige stad om te wonen. De woonwijken zijn over het algemeen veilig en leefbaar. Haarlem is bovendien een stad met een

menselijke maat. Een sociale stad, met veel bewoners en partners die betrokken zijn bij hun stad en wijk. In 2009 wil Haarlem dat het percentage inwoners dat zijn buurt (zeer) prettig vindt om in te wonen minstens behouden blijft op de huidige 92% en dat Haarlem in de top vijf van meest aantrekkelijke gemeenten om te wonen blijft staan.

Haarlem is echter ook één van de dichtst bebouwde steden van Nederland. Hierdoor is er een gebrek aan ruimte. Evenals in andere steden wil Haarlem samen met haar partners (zoals de woningcorporaties) de leefbaarheid verbeteren, zowel op wijk- als op stadsniveau. Dit moet leiden tot een stijging van het rapportcijfer van bewoners voor hun woonomgeving van een 7,1 in 2007 naar een 7,5 in 2009 en een afname van het percentage Haarlemmers dat

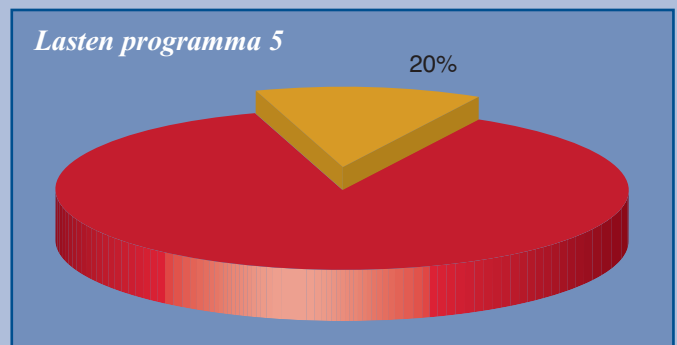
denkt dat zijn buurt achteruit zal gaan van 23 naar 16%.

De meest nabije leefomgeving is de eigen (huur)woning en de waardering daarvan bepaalt in belangrijke mate de waardering voor de eigen buurt en de stad. Daarom vindt Haarlem dat het rapportcijfer voor de waardering van de eigen woning tenminste gehandhaafd moet blijven op een gemiddelde van 7,6.

Actuele bestemmingsplannen zijn nodig om goed met de beperkte ruimte in de stad om te

gaan en de verschillende belangen en functies tegen elkaar af te wegen. In 2009 moeten alle bestemmingsplannen actueel zijn (niet ouder dan tien jaar). Verder wil de gemeente in 2009 zeker stellen dat de afgesproken toename van de woningvoorraad met 5000 stuks vóór het einde van 2011 is gerealiseerd.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 20% (€ 92 miljoen) gemoed met de uitvoering van dit programma.

Programma 6:
Economie, cultuur, toerisme en recreatie

Haarlem biedt werkgelegenheid aan haar burgers en heeft in de regio een belangrijke economische positie. De stad voorziet haar burgers en de regio van een divers en aantrekkelijk aanbod van culturele en recreatieve voorzieningen. Ook heeft Haarlem een grote aantrekkingskracht op binnen- en buitenlandse toeristen, met haar prachtige historische binnenstad en haar rijkdom aan musea, cul-

tuurpodia, erfgoed, winkels en horeca. En natuurlijk met haar aantrekkelijke (tuin-)parken en andere waardevolle groengebieden en de ligging temidden van prachtige recreatiegebieden.

Haarlem wenst deze positie te behouden en waar mogelijk te versterken en wil daarom dat het rapportcijfer van ondernemers voor het ondernemersklimaat stijgt van een 6,3 in 2007 naar een 6,5 in 2009. Tevens verwacht Haarlem een banengroei van 1,9% in 2009 (zo'n 1.200 nieuwe banen).

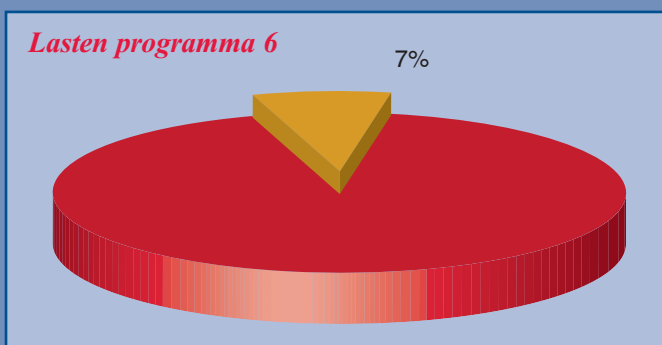
Op cultureel gebied heeft Haarlem veel te bieden, zeker nu in 2008 de Stadsschouwburg is heropend. De gemeente verwacht dat mede hierdoor de waardering voor het cultureel aanbod stijgt van een 7,4 in 2007 naar een 7,5 of meer en dat het aantal bezoekers van alle podia samen toeneemt.

In 2009 streeft de gemeente naar een verdere uitbreiding

van de gemeentelijke monumentenlijst. In de begroting stelt het college voor aan de raad om hier vanaf 2010 ruim € 0,4 miljoen van de middelen voor nieuw beleid voor in te zetten. Haarlem zal eigenaren van monumentale panden aansporen om hun bezit de aandacht te geven die het verdient.

Haarlem heeft een aantal grote evenementen met een regionale en zelfs landelijke uitstraling. Deze zijn voor het imago van de stad van groot belang, zowel voor inwoners als voor bezoekers van buiten. De gemeente wil dat het rapportcijfer voor tevredenheid van bezoekers voor deze evenementen tenminste een 7 blijft.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 7% (€ 30 miljoen) gemoed met de uitvoering van dit programma.

Programma 7:

Werk en inkomen

Haarlem wil de economische zelfredzaamheid van inwoners die dat nodig hebben vergroten, in de eerste plaats door toeleiding naar werk. Maar omdat het aanbod van laag geschoolde banen in de regio schaars blijft, wordt het elk jaar moeilijker om mensen uit de bijstand naar werk te leiden. Voor wie dat inderdaad niet lukt zijn er mogelijkheden via beschut werk of door sociale activering. Ook voorziet de gemeente in een tijdelijk inkomen indien nodig, ondersteunt

mensen met een minimum inkomen, helpt bij het saneren van schulden en het tegengaan van sociale uitsluiting.

In 2009 wil de gemeente het percentage bijstandsontvangers in Haarlem onder het gemiddelde van de vijftig grootste gemeenten houden, evenals het percentage huishoudens met een inkomen beneden 105% van het sociaal minimum. In absolute aantallen streeft Haarlem naar een daling van het aantal bijstandsgerechtigden onder de 65 jaar tot 2.350 in 2009.

Medio 2008 waren er nog 2.600 bijstandsgerechtigden. Daarnaast wil de gemeente zoveel mogelijk voorkomen dat mensen een beroep op de bijstand moeten doen, bijvoorbeeld door bemiddeling naar werk en het gebruikmaken van beschikbare voorzieningen. Haarlem streeft ernaar dit voor 45% van de aanvragen in 2009 te laten slagen.

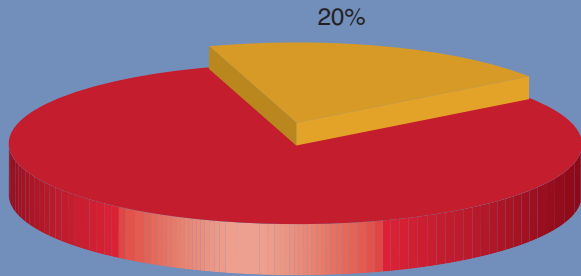
Sinds 2008 is de categorale regeling voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten opnieuw in het leven geroepen. De regeling voorziet in een vrij besteedbare bijdrage van € 275 per huishouden voor mensen die vallen in de doelgroep. Achterliggende gedachte is dat deze doelgroep te maken heeft met hogere kosten, die samenhangen met hun handicap of leeftijd. Vanaf 2009 besteedt Haarlem hier € 0,5 miljoen voor nieuw beleid aan.

Verder wil de gemeente het percentage mensen dat geen gebruik maakt van een regeling vanwege onbekendheid ermee, omlaag brengen van 40% in 2007 naar 20% in 2010.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 20% (€ 91 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 7

Programma 8: Bereikbaarheid en mobiliteit

Haarlem wil een veilige en goede verkeerssituatie in de stad. De gemeente werkt aan een goede bereikbaarheid van de stad (per fiets, per auto en met het openbaar vervoer), aan veilige verkeersdeelname, aan het vermin-

deren van opstoppingen en aan voldoende parkeergelegenheid.

Voor de bereikbaarheid van de stad wil Haarlem in 2009 het rapportcijfer 6,6 (nu 6,5) gaan halen, een 6,3 (nu 6,1) voor de veiligheid, een 5,5 (nu 5,1) voor de doorstroming en een 5,4 (nu 5,1) voor de parkeergelegenheid in de binnenstad. Op de iets langere termijn wil Haarlem voor elk onderdeel (ruim) hoger dan een 6 scoren. Echt hoge cijfers blijven voor een compacte stad als Haarlem nauwelijks haalbaar. Gelukkig staan daar andere hoog scorende voorzieningen tegenover, zoals de cultuurpodia en het winkelaanbod.

De autobereikbaarheid wil Haarlem verbeteren en uit laten komen op een rapportcijfer van 5,6 of hoger. De waardering van ondernemers voor dit aspect zit daar al ruim

boven met een 7,1.

Het percentage tevreden Haarlemmers over het openbaar vervoer in hun buurt wil de gemeente tenminste handhaven op 64%; het rapportcijfer van ondernemers hiervoor kan nog licht stijgen naar een 6,7. Een betere doorstroming door verkeerslichtbeïnvloeding draagt daar aan bij.

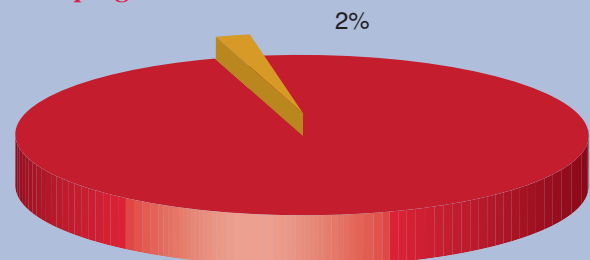
De waardering voor fietsvoorzieningen in de binnenstad is met een 6,9 voldoende, maar kan stijgen met het uitbreiden van het aantal stallingplaat-

sen. Buiten de binnenstad vindt uitbreiding van fietspaden plaats.

De waardering van Haarlemse ondernemers voor de parkeermogelijkheden in de stad wil de gemeente verhogen van een 5,9 in 2005 naar een 6,4. De realisatie van een garage onder de Nieuwe Gracht kan hier aan bijdragen.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 2% (€ 11 miljoen) gemoeid met de uitvoering van dit programma.

Lasten programma 8

Programma 9: Kwaliteit fysieke leefomgeving

Haarlem wil een betere kwaliteit en beter beheer van de bovengrondse, ondergrondse en waterinfrastructuur in termen van duurzaam, schoon en veilig. De gemeente streeft er naar de kwaliteit van de openbare ruimte merkbaar en zichtbaar te verbeteren.

De gemeente streeft naar een stijging van het percentage Haarlemmers dat redelijk tot zeer tevreden is over het onderhoud van fietspaden in hun

buurt naar 48% (in 2007 was dit 45%), groenvoorzieningen 68% (2007: 67%), speelterreinen 56% (2007: 54%). Straatreiniging is met 72% tevreden inwoners reeds voldoende en hetzelfde geldt voor het percentage dat tevreden is over de mogelijkheid zich te ontdoen van afval en grof afval, namelijk 80% respectievelijk 75%.

In 2009 gaat de gemeente verder met het vernieuwen en verbeteren van het rioolstelsel; in totaal wordt meer dan acht kilometer vernieuwd en

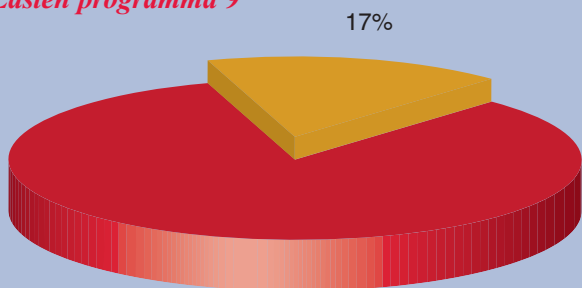
verbeterd. Tevens worden vijf bergbezinkbassins aangelegd, om te voorkomen dat vervuild afvalwater in het oppervlaktewater terecht komt.

De kwaliteit van de leefomgeving heeft niet alleen te maken met wat we zien, maar ook met wat we horen en ruiken. Daarom streeft de gemeente er naar het oordeel van Haarlemmers over geluidsoverlast en luchtverontreiniging te laten dalen van 3,8 in 2007 naar 3,6 in 2009 (met 0 als geen en 10 als zeer veel overlast).

Haarlem wil ook bevorderen dat meer inwoners aan energiebesparing gaan doen; dit percentage wil de gemeente verhogen van 52% nu via 57% in 2009 naar 62% in 2011. Het is een van de onderwerpen die moeten leiden tot een daadwerkelijke verbetering van het milieu. Het streven is dit percentage te verlagen van 62% nu via 57% in 2009 naar 52% in 2011.

Van de totale uitgaven van de gemeente is 17% (€ 78 miljoen) gemoed met de uitvoering van dit programma.

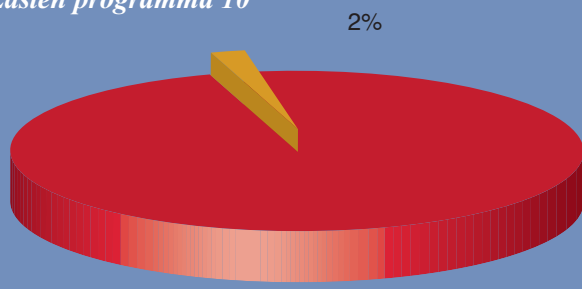
Lasten programma 9

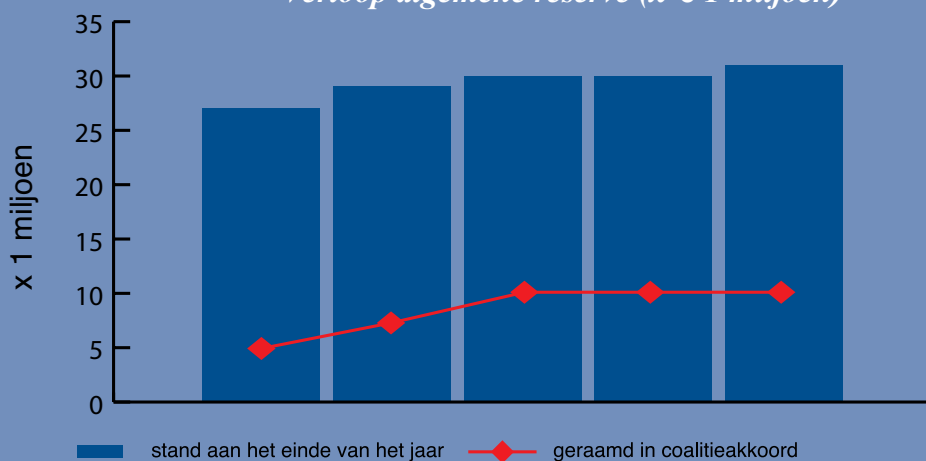
Programma 10: Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Haarlem wil een sluitende meerjarenbegroting met een robuuste reserve positie. In het coalitieakkoord 'Sociaal en Solide 2006-2010' is dit als volgt gedefinieerd: "De financiële positie van de stad wordt op orde gebracht. Dat betekent een sluitende begroting voor alle jaren en een flinke extra reserve voor mogelijke onvermijdelijke uitgaven, gekoppeld aan de risicoparagraaf."

Lasten programma 10

Verloop algemene reserve (x € 1 miljoen)

De algemene reserve neemt naar verwachting tot en met 2013 toe tot ruim € 28 miljoen. Dit is meer dan de ambitie uit het coalitieakkoord.

Slechts een beperkt deel van de totale uitgaven van de gemeente valt onder dit programma (2%, oftewel

€ 11 miljoen). Des te belangrijker zijn de inkomsten die op dit programma binnen komen: een groot deel van de belastingopbrengsten en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

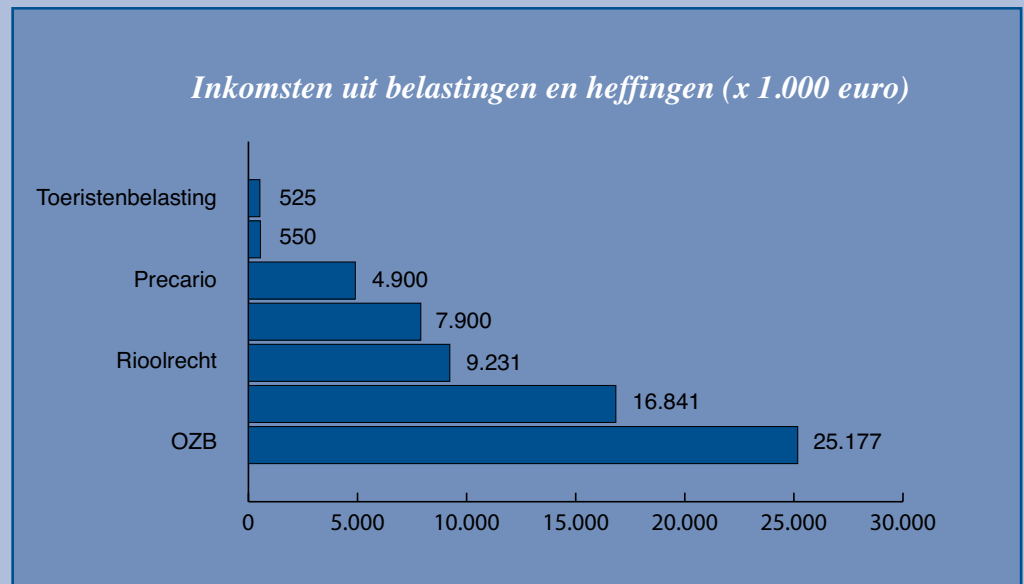
Hoe komt de gemeente aan geld?

Uiteraard heeft Haarlem geld nodig om de uitgaven voor de uitvoering van de programma's te kunnen betalen. De gemeentelijke belastingen vormen een van de inkomstenbronnen, maar zijn lang niet de belangrijkste. Het grootste deel van de inkomsten (circa 64%) ontvangt de gemeente van de rijksoverheid. Het overige deel bestaat uit eigen gemeentelijke inkomsten.

In 2009 geeft de gemeente Haarlem ruim € 460 miljoen euro uit. De inkomsten zijn vrijwel gelijk, waardoor er dit jaar nauwelijks een overschot is zoals bij de begroting voor 2008 wel het geval was. Een belangrijke reden hiervoor is het vooruitlopen op het wegvallen van € 3,9 miljoen aan inkomsten uit de precarioheffing op ondergrondse kabels en leidingen als gevolg van het voorgenomen besluit van het rijk om dit met ingang van 2010 te verbieden.

inkomstenbronnen	mln. €
Algemene uitkering	166
Specifieke uitkeringen	189
Eigen inkomsten	105
Totaal	460

Iedere gemeente ontvangt elk jaar van de rijksoverheid een uitkering uit het gemeentefonds. Het rijk vult dit fonds aan met een deel van zijn belastinginkomsten. De verde-

ling over de gemeenten gaat via een ingewikkeld verdeelsysteem. Deze algemene uitkering van het rijk is in principe vrij te besteden. Naast de algemene uitkering ontvangt de gemeente ook nog specifieke uitkeringen van het rijk. Bij deze uitkeringen bepaalt het rijk vooraf waaraan dit geld moet worden besteed. In totaal bestaan er zo'n 130 specifieke uitkeringen. Voorbeelden zijn de uitkeringen voor de Wet Werk en Bijstand, exploitatie openbaar vervoer, maatschappelijke opvang, stedelijke vernieuwing en inburgering nieuwkomers.

Gemeentelijke heffingen

De eigen inkomsten bestaan vooral uit de opbrengsten van de heffingen die de gemeente aan burgers en bedrijven oplegt. Er is onderscheid in algemene inkomsten, zoals de onroerend zaakbelasting en

de toeristenbelasting en inkomsten die een directe relatie hebben met de kosten die de gemeente maakt bij de uitvoering van een taak, zoals de afvalstoffenheffing en het rioolrecht.

De belangrijkste inkomsten uit gemeentelijke belastingen en heffingen zijn de OZB (€ 25 miljoen), de afvalstoffenheffing (€ 17 miljoen) en het rioolrecht (€ 9 miljoen).

Bij het aantreden van het college en de raad in 2006 is afgesproken dat de OZB-opbrengsten in 2007 en volgende jaren met drie procent extra zullen stijgen, boven op de geraamde inflatie. De inflatie ramen we voor 2009 op 3,25%. Voor 2009 betekent dat een opbrengststijging van de OZB van in totaal 6,25%. De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de waarde van het onroerend goed. Met ingang van 2008 wordt deze jaarlijks vastgesteld (de zogenoemde herwaardering). Haarlem hanteert het uitgangspunt dat zij de gemiddelde waardeverhoging die voortvloeit uit de herwaardering, compenseert door een tariefsverlaging. Daarmee bereikt de gemeente dat waardeverhoging niet leidt tot een lastenverzwaring voor de burger. Omdat er wettelijk alleen gecompenseerd kan worden voor de

gemiddelde stijging, kan het zijn dat er in individuele gevallen wel gevolgen zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval als de waarde van een woning meer of juist minder is gestegen dan het Haarlemse gemiddelde. Dan levert de herwaardering een voordeel of juist een nadeel op voor de eigenaar. Met ingang van 2009 wordt de OZB berekend als een percentage van de totale waarde, in plaats van een tarief per € 2.500 waarde.

Bij het rioolrecht is in 2009 sprake van een stijging van het tarief met € 15. Deze stijging hangt samen met de invoering van de zogenoemde brede rioolheffing. Daarin zijn de noodzakelijke investeringen op het gebied van afvalwater in de kosten opgenomen. Begin 2008 is dat vast Rioleringsplan.

In de vergelijking van woongebonden heffingen van verschillende gemeenten neemt Haarlem ten opzichte van de 35 andere 100.000+ gemeenten al jaren een bescheiden plaats in. In 2008 zijn burgers in 24 grote gemeenten duurder uit dan in Haarlem en slechts in 11 gemeenten goedkoper.

